KISZOMBORI HÍRADÓ

XXXI. ÉVFOLYAM
2022. 08. SZÁM
DECEMBER

KISZOMBOR NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK INFORMÁCIÓS LAPJA

Karácsonyi ajándékkoncert

2022. december 17. (szombat) 18 óra

Derzsi György

Zongorán kísér:
Erőss Csaba

Helyszín: Nagyboldogasszony-templom
(Kiszombor, Szent István tér 3.)

A BELÉPÉS INGYENES, DE REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT.
REGISZTRÁCIÓS JEGYÉT ÁTVEHETI A KÖNYVTÁRBAN NYITVATARTÁSI IDŐBEN.

SZERVEZŐ: KISZOMBOR NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI HÁZ.
A RENDEZVÉNYEN NYILVÁNOS FOTÓK KÉSZÜLNEK, MELYET MEGJELENÉSÜKKEL TUDOMÁSUL VESZNEK.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

TÁJÉKOZTATÁS A KÉPVISELŐ-TESTÜLET 2023. JANUÁR 1. NAPJÁVAL HATÁLYBA LÉPŐ RENDELETEIRŐL

• A Képviselő-testület 2022. november 29-én tartott ülésén felülvizsgálta a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 2/2021. (II. 11.) önkormányzati rendeletet, és döntött annak módosításáról. A leglényegesebb változásokat az alábbiakban foglaljuk össze:

• A 2023. január 1. napjától az elmúlt időszak inflációjára és a lakásokra történt önkormányzati ráfordításokra figyelemmel emelkednek a költségelven, illetve piaci alapon bérbeadott lakások bérleti díjai.

• A 2023. január 1. napját követően megkötésre kerülő bérleti szerződések esetében a költségelven, illetve piaci alapon határozott időre, maximum öt évre adható bérbe a lakás, amely maximum egy alkalommal újabb öt évvel hosszabbítható meg, ha a bérlőnek nincs lakbér és egyéb költséghátraléka, valamint igazolja, hogy nincs közüzemi tartozása. A rendelet módosításnak a lakások határozott időtartamra történő bérbeadására vonatkozó, fentebb ismertetett rendelkezései a jelenlegi bérleti jogviszonyokat nem érintik.

• A képviselő-testület szintén a november 29-én tartott ülésén az adó rendeletek felülvizsgálata során döntött a helyi iparűzési adóról szóló rendelet módosításáról. A Képviselő-testület az időközben bekövetkezett jogszabályváltozás miatt és az adóerőképesség növekedéséből eredően az önkormányzat 2023. évi költségvetését érintően a feladatalapú finanszírozásnál jelentkező 20 % mértékű kiegészítő támogatás csökkenése miatt **2023. január 1. napjától a helyi iparűzési adó évi mértékét az adóalap 2 %**-ában határozta meg.

Kiszombor Nagyközség Önkormányzata

FONTOS TUDNIVALÓK A HULLADÉKUDVAR HASZNÁLATÁRÓL

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy 2023. évben a szelektív hulladék továbbra is külön gyűjtőjáratban kerül elszállításra. Kérjük, hogy a szelektív hulladékot tartalmazó gyűjtőzsákokat leghamarabb csak a szállítást megelőző napon délután tegyék ki az ingatlanjaik elé.

A szelektív hulladékot elhelyezése előtt kérjük, úgy kezelje, hogy az minél kevesebb helyet foglaljon el, emiatt kérjük, TAPOSSA LAPOSRA! A kilapított – levegőmentes formájú – italos kartondobozra, PET palackra hajtsa vissza a kupakot mielőtt visszanyerné eredeti térfogatát! Gyűjtőzsákként bármilyen szemeteszsák felhasználható.

A 2023. ÉVI SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS IDŐPONTJAI REGGEL 6 ÓRÁTÓL TÖRTÉNŐ SZÁLLÍTÁSSAL:

- **2023. január 11. (szerda)**
- **2023. február 8. (szerda)**
- **2023. március 8. (szerda)**
- **2023. április 12. (szerda)**
- **2023. május 10. (szerda)**
- **2023. június 14. (szerda)**
- **2023. július 12. (szerda)**
- **2023. augusztus 9. (szerda)**
- **2023. szeptember 13. (szerda)**
- **2023. október 11. (szerda)**
- **2023. november 8. (szerda)**
- **2023. december 13. (szerda)**

BÖLCSŐDEI HÍREK

■ Bölcsődénk falai mögött, már novemberben elkezdődött az adventi vásárra való készülődés. Szerettük volna, ha minél több ajándék kerülhet a befolyt összegből a bölcsődei karácsonyfa alá. Ezúton is szeretnénk mindenkinek köszönetet mondani a támogatásukért.

Megnyitottuk bölcsődénk kapuit a nagyszülők előtt, nagyszülős napokat tartottunk csoportonként. Ezt a délelőttöt a gyerekek és a nagymamák, nagypapák közösen töltötték el, erősítve ezzel a nagyszülők és unokáik közötti köteléket, és betekinthettek a gyerekek bölcsődés napjaiba. Kókuszgolyót gyúrtak, só-liszt gyurmáztak, ragasztottak, tésztát fűztek, együtt játszottak a szőnyegen.

November végén téli köntöst öltött magára a bölcsőde, ezzel is hangolódtunk az elkövetkező ünnepekre.

A lehetőséget megragadva, intézményünk is benevezett az adventi ablaknyitogató karácsonyi ünnepvárásra, így december 1-jén, 17-órától felvillant bölcsődénk ablakában az 1-es szám.

December 6-án tartottuk a Mikulás ünnepséget. Erre a napra már hetekkel előtte készültünk. A gyerekekkel többször beszélgettünk a Mikulás érkezéséről, verseket mondtunk, és dalokat énekeltünk. A gyerekek közül néhányan meglepődtek, és picit félve nézték a Nagyszakállút.

Miután a Mikulás köszöntötte a gyerekeket, énekeltünk neki, majd minden gyermeknek szaloncukrot osztott. A bátrabbak a Mikulás ölébe ültek, és lefényképezve megörökítettük ezeket a pillanatokat.

Idén, végre nyílt kapukkal vártuk a szülőket egy közös karácsonyi ünnepségre. Csoportonként külön-külön alkotótevékenységgel, közös énekléssel, karácsonyi fotóponttal készültünk egy meghitt délelőtt eltöltésére.

Minden dolgozó nevében, békés karácsonyt és boldog új évet kívánunk!

Selley Annamária kisgyermeknevelő

Devecsery László: Karácsonyi pillangók

Karácsonyi kismadár
üldögél az ágon;
karácsonyi muzsika:
szél zenél a fákon.
Könnyed röptű hópihék
pillangóként szállnak,
ünnepváró pásztorok
köszönteni járnak.
Közeleg az este is:
hótiszta az álom;
angyal szavú szózatod
igaz szívvel várom.

ÓVODAI HÍREK

■ Novemberben ismét tartalmas mindennapokat éltünk meg az óvodánkban. Az ősszel kapcsolatos gyermeki ismereteket számos színes programmal gazdagítottuk. Megismerkedtek a zöldségekkel, közösen gyümölcssalátát készítettek, voltak, akik elmentek tököt vagy diót szedni, vagy megtekinteni a baromfiudvart, libákat. Volt olyan csoport, akik határszemlét tartottak lovaskocsival. Természetesen a hagyományőrzés is pedagógiai munkánk részét képezi, így a gyerekeket megismertettük a Mártonnapi népszokásokkal. A libás tevékenységek mellett megkóstolták a libazsíros kenyeret vagy lúdláb süteményt.

Folytatás a 4. oldalon!

Az elkészült munkákból kiállítást is készült a folyosógalériára. November 17-én a tankötelles nagycsoportosoknak szerveztünk kirándulást Szegedre, a Kövér Béla Bábszínházba. A bérletek megvételét a szülői hozzájárulás mellett a Mosolygó Gyermekarcok Alapítványunk támogatta. Az előadás Csukás István mesefeldolgozása volt, a színes, látványos előadás ismét elvarázsolta óvodásainkat. A makói József Attila Múzeummal már régóta tartjuk az intézményi kapcsolatot. Számos kiállításon, interaktív tevékenységen vettek már részt az évek alatt óvodásaink. A múzeum ideiglenes bezárása miatt utazó múzeumpedagógusok járják az óvodákat Makón és a térségben, ahol a gyermekek számos ismeretet nyújtó, kézműves-foglalkozáson vesznek részt. „Bőrönd-múzeum" keretein belül „Kis pöttyös mese" címmel interaktív műhelymunkán vettek részt középső és nagycsoportosaink. November a „Diavetítés" hónapja. Ezen alkalomból az intézményünkből minden csoport ellátogatott községünk könyvtárába, ahol két állatokról szóló diafilmvetítés után a könyvtáros nénik egy közös játékkal zárták a délelőttöt. Óvodánkban is hagyomány az adventi időszak megünneplése, ami a ráhangolódásról, az elcsendesedésről, a várakozásról szól. Feldíszítjük a csoportszobákat, folyosókat, és közösen várjuk a Mikulás megérkezését. Az évet „CSILLAGFÉNYES" karácsonnyal fogjuk zárni!

Ezúton kívánunk mindenkinek nagyon boldog, meghitt ünnepeket. Az ajándékbontás közben álljunk meg egy picit. A legnagyobb ajándék karácsonyra, a vidámság, a szeretet, a család, a gyermekeinkkel együtt töltött idő. Az igazi kincs ebben rejlik!

Balázs Tímea
óvodapedagógus

■ Hálásan köszönjük csupa szív örökbefogadónknak - T-S Szilviának és kedves családjának, valamint a játékokat, kisruhákat, gyermekszőnyeget, hintát felajánlóknak, hogy ismét gondoltak ránk, és csomagjaikban küldött meglepetésekkel bearanyozták a kiszombori óvodások mindennapjait. A hat csomagot személyesen szállították ide Budapestről. Az ünnepek közeledtével különösen jólesik az adományozás.

Kívánunk mindenkinek meghitt és szeretetben gazdag ünnepeket!

Börcsökné Balázs Márta,
óvodavezető

ALAPÍTVÁNYI HÍREK

■ Az előző évekhez hasonlóan az idén is lehetőségünk nyílt arra, hogy a „Mosolygó Gyermekarcok Alapítványunk" támogassa a nagycsoportos korú gyermekek színházba járását. 40 gyermek részére vásárolt az intézmény bérletet, melynek jelentős részét az alapítványunk fedezte, ezzel is megkönnyítve a szülők anyagi terheit. Ez a bérlet a szegedi Kövér Béla Bábszínház három előadására szól, melyből egy már meg is valósult november közepén. A másik két előadás tavasszal lesz.

Az őszi papírgyűjtésből befolyt összeg alapítványunk számláját gyarapította. Köszönjük mindazoknak, akik részt vettek ebben, ezzel is segítve a környezettudatos szemléletmód kialakítását. Hagyományainkhoz híven az óvoda is képviseltette magát az adventi vásáron kis portékáival. A szebbnél szebb kis ajándékok megvásárlásából befolyt összeg szintén az alapítvány számláját növelte. Továbbá köszönjük adójuk 1%-nak felajánlását is, bízunk benne, hogy jövőre sem feledkeznek meg az óvodás gyermekekről. Az adományból befolyt összegből az óvodáscsoportok karácsonyát szeretnénk szebbé varázsolni. Mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag boldog új évet kívánunk!

Szeles József (Kuratóriumi elnök)

ISKOLAI HÍREK

KEDVES OLVASÓK!

■ Ismét eltelt egy mozgalmas hónap, több különleges napunk is volt. Néhány rövidebb beszámoló után olvassák kollégáim írásait, gyönyörködjenek gyermekeikben az újságban megjelenő fotókon! Látogassanak el iskolánk internetes felületeire, ha még többet szeretnének tudni az iskola életéről!

Az iskolai fotózás képeit már alig vártuk. November utolsó napjaiban megérkeztek, bízunk benne, mindenki elégedett az elkészült képekkel!

Javában folyik a nyolcadikosaink felkészítése a továbbtanulásra. Széllné Dobi Katalin szaktanácsadó segíti az iskolaválasztást. Teszteket töltenek ki a legnagyobbjaink, ezek eredményeit pedig már személyesen beszélik át a gyerekek a támogató szakemberrel. Szükség esetén a tanácsadóval a szülő is tud egyeztetni, hogy minél inkább a megfelelő irányba tereljék gyermeküket. Az osztályfőnökök már elkezdték előkészíteni az írásbeli felvételire a diákok jelentkezését, és folyamatosan tájékoztatják a szülőket a szükséges lépésekről. Ehhez a nagy feladathoz kitartást kívánunk minden érintettnek!

Közösen szerveztünk egy továbbképzési napot a Kiszombori Karátson Emília Óvoda pedagógusaival. A továbbképzés témája az eDia internetes mérő felület kínálta lehetőségekről szólt. Az előadó bemutatta azokat az izgalmas feladatokat, amelyeket a mindennapokban tudunk használni, a teszteket, amelyekkel a gyerekek képességeit mi is mérni tudjuk, és így a fejlesztői munkánk is hatékonyabbá válhat.

Szülői jelzésre értesültünk arról, hogy tanítványaink körében egy ijesztő, fenyegető levél terjed. Itt is megragadnám az alkalmat, hogy felhívjam a szülők figyelmét arra, hogy próbálják meg nyomon követni gyermekei internetes tevékenységét! Ezzel kapcsolatban szerveztük meg Decsiné Oláh Zsuzsanna a cyberbullying (internetes zaklatás) témáját feldolgozó beszélgetést. Úgy gondolom, azoknak a szülőknek, akik eljöttek november 30-án, kellő információval szolgáltunk, hasznos volt számukra a rendőr főtörzsőrmesterrel szervezett találkozás.

Mindig örömmel tölt el bennünket, hogy iskolánk egykori tanítványai között vannak olyanok, akik készségesen segítenek egy-egy feladat megoldásában. Szent András napján éppen Süliné Faragó Erzsike- kereskedelmi vezető -koordinálása mellett kaptunk levélgyűjtő zsákokat. Baranyi István (Zsibi) a zsákok szállításában segített. Hálásan köszönjük a Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft. támogatását.

Megkezdődött az iskolában is az adventi időszak. Csendes, meghitt műsorral készülődnek a felsőseink, az osztálytermekben lecserélik a dekorációt. Alsósainknak a tanító nénik és az Oláh Veronika Alapítvány koncertet szervez, és biztos vagyok benne, a Mikulás is emlékszik még rá, merre van az iskola.

Az idén egyik munkatársunk rokona ajánlotta fel kertjéből azt a fát, amelyikből az iskolai karácsonyfa lett. Nagyon köszönjük az önzetlen felajánlást Kardos Jánosnak, és Kiszombor Nagyközség Önkormányzatának, hogy segítettek nekünk a szállításban! A megszokott díszek mellett a fára tanulóink saját készítésű díszei is felkerülnek.

Önöknek is kívánok az iskola minden dolgozója és tanulója nevében szívmelengető készülődést, békés kellemes ünnepeket és nagyon boldog új évet!

Vajda Ágnes
intézményvezető

A SIKER KÖZÖS FOLYAMAT

■ 2022. november 16-án és 17-én nyílt napokon vehettek részt tanulóink szülei.

Általánosságban elmondható, hogy az órákon, vegyes foglalkozásokon az aktív részvétel karöltve járt a jó hangulattal. Érkező vendégeink egy aktív délelőttbe csöppentek, ahol lehetőségük volt gyermekeikkel közösen munkálkodni, és a felsőbb osztályokban még a páros munka során nyújtott kimagasló eredményekért a szülők is szerezhettek kisötöst gyermekeiknek. A visszajelzések alapján kellemes élmény volt az anno ezeket a padokat koptató szülőknek visszatérni az ismerős falak közé, és feleleveníteni a régi emlékeket.

A résztvevők száma változó volt, a legnagyobb érdeklődés a negyedik évfolyamot jellemezte, ahol alig fértek el egy teremben a diákok és szüleik.

Köszönjük szépen minden megjelent szülő aktív részvételét a nyílt napon.

Nagy-György Ágnes 4. b osztályfőnök
Prónai Éva 6. a osztályfőnök

A KOMPETENCIA (BEMENETI MÉRÉS)

■ Elérkezett a szerda, azaz a kompetencia. Mindenki várta. Persze, azért izgultunk. Nagy napnak néztünk elébe. Bevezetővel kezdtünk, ami végig a segítségünkre volt. Két rész volt a magyar és kettő rész volt a matek is. Nem volt nehezebb, mint egy matek óra, de nem is volt annyira könnyű. Számítógépen írtuk az informatika teremben, két negyedikes csatlakozott hozzánk. Vegyes feladatok voltak, volt ahol, meg voltak adva a válaszok, de volt, ahol nekünk kellett megadni a választ. A szövegértés részben tetszett, hogy benne volt az Egy ropi naplója című könyvrészlet. Sokan olvastuk az egész könyvet az osztályból. Aznap felszerelést nem kellett hozni, a mérés végén délben hazamehettünk.

Dósa Zamira,
Durmics Hédi,
Tóth Benedetta
5. osztályos tanulók

HALLOWEEN QUIZ, HALLOWEEN TÖKÖK ÉS GESZTENYEBÁBOK VERSENYE

■ Október végére vörösbe és sárgába öltözött a természet, és beköszöntött a hideg idő. Iskolánk Óbébai utcai épületének diákjait viszont izgalomban tartotta ez az időszak, ugyanis két olyan esemény zajlott párhuzamosan, mely a Halloween ünnepkörhöz köthető. Természetesen megbeszéltük a gyerekekkel, hogy ez nem a mi népszokásainkhoz és kultúrkörünkhöz tartozik, ám mivel az iskolában mindenki tanulja az angol nyelvet, ezért illik ismerni azt, hogy ilyenkor mi is történik pontosan a világ legnagyobb angolul beszélő országában.

Már évek óta rendezünk tematikus angol vetélkedőket iskolánkban, és idén úgy döntöttünk, hogy a Halloweent is körbejárjuk, értelemszerűen angol nyelven. A műveltségi vetélkedő résztvevőit két korcsoportra osztottuk. A kisebbek, a 4. és 5. osztályosok, valamint a nagyobbak, a 6.-8. osztályosok, a saját tudásszintjükön mérettek meg ezen a vidám, szórakoztató és egyben informatív délutánon. A gyerekek nagyon jól érezték magukat, és közben játékos formában gyakorolták a nyelvet is.

A másik eseményt iskolánk diákönkormányzata hirdette meg, mely a „Legzöldebb osztály” verseny keretében zajlott. Itt a gyerekek kreativitására, ügyességére, szorgalmára, és természetesen a szülők támogató hátterére volt szükség. A felhívás lényege az volt, hogy a gyerekeknek minél több fantáziadúsan kifaragott Halloween-tököt és furfangosan összebarkácsolt gesztenyebábot kellett behozniuk az iskolába. A hosszú hétvége előtti napokban az összegyűlt remekműveket iskolánk aulájában állítottuk ki, amit szívet melengetően világított meg a töklámpásokban meggyújtott mécsesek fénye. A versenyt a 4. a osztályos tanulók nyerték meg nagy fölénnyel.

Természetesen a jutalom sem maradt el. Mindkét verseny résztvevői a dicséretek és az ötösök mellett még különböző finomságokat és játékokat is nyertek. Itt szeretnénk kifejezni hálánkat és köszönetünket a Baranyi családnak és közös vállalkozásuknak, amiért anyagilag támogatták a Kiszombori Diákokért Alapítványt, és ezáltal lehetővé tették diákjaink megjutalmazását.

Gyulai Gabriella
DÖK patronáló pedagógus

MESÉK, DALOK SZÁRNYÁN

■ November elején ellátogatott iskolánk alsó tagozatára Rozsnyai Éva, a makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum munkatársa.

Három osztályban tartott érdekes, izgalmas foglalkozást. (1.a, 1.b, 2.a). A gyerekek nagy kedvvel vettek részt az éneklésben, ritmustapsolásban, bátran fejtették meg a feltett találós kérdéseket. Figyelmesen és érdeklődve hallgatták, nézték Éva néni élménydús előadását

A farkas és a kecskegidák történetéről. Ezt beszélgetés követte, melyben kiemelték az eseményeket, a szereplők tulajdonságait, a tanulságokat. A programot kézműveskedés zárta. Kecskefejet készítettek a gyerekek természetes anyagok pl. kenderkóc, vöröslencse felhasználásával.

A mutatós, ötletes művek iskolánk folyosóját díszítik. Gyermek és felnőtt is igazán jól érezte magát ezen a sokrétű foglalkozáson.

Galamb Ágnes
tanítónő

ÖKOHÍREK

■ Örömmel adunk hírt, hogy intézményünk 10 fával lett gazdagabb. Árgyelán Diána 10 millió Fa országos mozgalom egyik zászlós szóvivője, koordinátora jóvoltából a tornacsarnok mellé 10 mezei szil ültetésére került sor.

Haklik János öko-munkaközösség—vezető irányítása mellett Tenczer Mihály kertész végzettségű munkatársunk előkészítette a terepet a szilcsemeték ültetéséhez.

Köszönjük Kiszombor Nagyközség Önkormányzatának a faanyagot, amelyből Horváth Zoltán asztalosmester elkészítette a léceket, amelyekkel a fiatal növényeket rögzíthettük, védve az időjárás viszontagságaitól, valamint a focilabdák sortüzétől.

A 10 millió Fa országos program keretében még bízunk benne, hogy felfrissíthetjük mindkét tagozatunk udvarát, előkertjét.

Örülünk annak, hogy egy olyan fafajta díszíti iskolánk udvarát és teszi egészségesebbé életünket (fakérgéből sebgyógyításra, torokfertőtlenítésre stb. főzetet készítenek a népi gyógyászatban), amely 2016-ban az ÉV FÁJA címet is elnyerte. A mezei szilről (Ulmus minor) így fogalmazott Eötvös Károly:

„Van fája a síknak is. De csak puhafája. A nyár, a fűz, a rekettye. Szilaj fája csak a szilfa. Erős, kemény, szívós, hatalmas, viharokkal szembeszálló, amit hajdan szilajnak nevezett az irodalom is, a népnek nyelve is. Gyümölcsöt nem terem, de éjszakára tanyát ad varjúnak, seregélynek. A villám kikerüli, s ha beleüt is, nem árt neki. Legmagasabb csúcsára odaszáll a turulmadár. Onnan nézi a napot s a legelésző s ficánkoló ménest. Ágából, fiatal hajtásából faragták őseink az íjat. Századokon át él. Kora miatt kihalt szilfát még senki se látott."

(Eötvös Károly) (https://mek.oszk.hu/04900/04924/html/balaton0005.html , a letöltés dátuma: 2022. 11. 25.)

öko-munkaközösség

REJTVÉNYEK, DIDAKTIKUS JÁTÉKOK ALKALMAZÁSA A VIZUÁLIS KULTÚRA ÓRÁKON
- Mesterprogramom ismertetése

■ A Kiszombori Dózsa György általános iskolában rajz és vizuális kultúrát tanítok 5-6-7-8. évfolyamokon, minden osztályban. A tantárgy elmélet és gyakorlat szerves egységére épül. Tapasztalatom, hogy a gyakorlati tevékenységeket: rajzolást, festést, mintázást a tanulók jókedvvel, motiváltan művelik, hisz nagyon változatos a tevékenység. Színes cselekvéssort végeznek, melyek során a felszabadultság és öröm érzése dominál, lelkileg töltődnek más közismereti tantárgyak elméleti órái után. A délutáni oktatásban megvalósuló művészeti iskolás képzőművész tanszakos tevékenységekkel kiegészülve évről évre nagyon sikeresen veszünk részt rajzpályázatokon, versenyeken, és a kiállításainkon bemutatott tanulói alkotások is ezt bizonyítják.

Azonban korábban az elméleti művészettörténeti anyagrészek feldolgozása során több tanulónál tapasztaltam érdektelenséget, közömbösséget, nem produkálták a tőlük elvárható szintet a kis-és témazáró dolgozatok, felmérők megírásakor. Olyan oktatási eszközök után kutattam, melyek 5-8. évfolyamokon a vizuális kultúra tantárgy témaköreihez kapcsolódó tananyag elsajátítását és a legszélesebb körű kompetenciák fejlesztését teszik lehetővé. Megoldásképpen a művészettörténeti ismeretek elsajátításának, bevésésének megkönnyítése végett, az őskortól a legmodernebb irányzatokig rejtvényeket terveztem, és didaktikus, tehát oktató játékok gyűjteményét állítottam össze, melynek címe:

REJTVÉNYEK, DIDAKTIKUS JÁTÉKOK ALKALMAZÁSA VIZUÁLIS KULTÚRA TANTÁRGY KERETÉBEN AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 5-8. ÉVFOLYAMAIN.

Miért a rejtvényt választottam oktatási eszközként? Ha az embernek van rejtvényfejtési tréningje, könnyebben érti meg a modern művészeti és irodalmi alkotások egy részét, de jobban tájékozódik a modern tudományok útvesztőjében is. Hisz minél többet akar érteni, annál áttételesebben kell gondolkodnia, és az áttételes gondolkozásnak a rejtvényfejtés lehet az egyik lépcsőfoka, gondoljunk csak a versek szimbólumaira, a költői képek már-már rejtvényszerű villogtatására vagy a képzőművészeti alkotások, leginkább a festészet szerteágazó szimbólumrendszerére, kifejezési módozataira. Motivációs szerepe sokkal erősebb, mint pl. az iskolai feladatoké. Nem „dolgozatízű", a gyermek és a felnőtt is saját elszántából, önmaga szórakoztatására ragad tollat vagy ceruzát. A kérdésfeltevések is érdekesek. Nem rutinszerű, hanem figyelemfelhívó, érdekes, mint pl. a találós kérdéseknél, logikai fejtőrőknél.

A rejtvényeket iskolánk falain kívül is kipróbálta, és évek óta sikeresen alkalmazza Kocsisné Maráczi Margit mesterpedagógus, szaktanácsadó a makói József Attila Gimnáziumban.

„A rejtvény használatát, szerepét, azért tartom fontosnak a vizuális nevelésben, mert motiváló erejű, figyelemfelkeltő, figyelmet lekötő, felidézésre, elmélyedésre inspiráló, és minden óratípusban sikerrel alkalmazható. A kifejezés maga is egyfajta szórakozási forma hatását kelti a tanulókban. Továbbá versenyre, ügyességre, a tankönyv szövegének, ábráinak alaposabb megismerésére is ösztönzi őket. Az új ismeretek megszerzése, elmélyítése és felidézése során egyaránt beépíthető teljes egészében vagy részleteiben egy-egy tanítási órába.

Folytatás a 8. oldalon!

Alkalmas továbbá részösszefoglalásra és összefoglalásra is. Kipróbáltam házi feladatként, szorgalmi feladatként, órai ismétlő, rendszerező funkcióval is. Munkaforma tekintetében önálló és páros munkában, sőt 3 fős csoport formában is alkalmaztam a rejtvényeket. Egyaránt alkalmasak a vizuális-, a szociális-, a szövegértési-, az informatikai- kommunikációs technológiák és az életpálya építés (reális önismeret, problémamegoldás) kompetencia területeinek fejlesztésére, hatást gyakorolnak a kutatószemlélet kialakítására, és ösztönzőleg hatnak a tevékenységcentrikusságra is. Többféle gondolkodási fajtát mozgósít, attitűdöket, gondolati műveleteket fejleszt. Alkalmat adnak az integrációra is, az ismeretterjesztő kérdések széles köre, a kultúra, a tudomány, a technika egy-egy kérdése is szerepelhet a kérdésekben. A rejtvények vizuális kultúra területén történő alkalmazását hatékonynak tartom."

Iskolánkban a didaktikus játékokat 5. évfolyamtól évenként, felmenő rendszerben vezettem be. Jelenleg a 4. évben járunk, tehát a felső tagozaton már minden évfolyamon alkalmazom 5-8. osztályokban. A művészettörténeti dolgozatok átlaga jelentősen javult. Tapasztalatom szerint a tanulók jókedvvel alkalmazzák ezt a tanulást segítő eszköztárat, gyakran beszámolnak arról, hogy a család is bekapcsolódik a rejtvényfejtésbe. A lényeg, hogy minél több oldalról szerezzenek a témakörök tananyagtartalmairól információt: tankönyvből, internetről, lexikonokból, képes albumokból, egymás közötti eszmecserével… a megoldások során. Minden információszerzés a tudás elmélyülését eredményezi. És ez a legfontosabb az eredeti cél elérésének érdekében.

Rónainé Török Csilla
fejlesztő innovátor mesterpedagógus

KÖNYVTÁRI HÍREK

Mit lehet tenni a tél ellen?
Várni kell a tavaszt. /Jókai Mór/

...és a leggyorsabban akkor jön el, ha az ember könyvtárba jár és olvas! Lehet, hogy ezt Jókai tudta!?

■ A Nagy Dia (hó)Nap első résztvevőjeként a 3.b osztály érkezett Kovács Kitti tanár nénivel. A vetítés előtt beszéltünk a gyerekeknek az első diavetítőkről, diafilmekről, hogy mire és hogyan is használták. Két diafilm került a vászonra, amit felolvastunk, majd egy új diafilmet befűzve megkértük őket, hogy ők is olvassanak el egy-egy diakockát. Nagyon ügyesek voltak! A mesék és olvasás után játszottunk. A képek és kérdések sokaságában sikerült jól összekavarnunk a gyerekek gondolatait (már-már mi sem tudtuk, melyik képen van diavetítő, melyiken bomba, esetleg Kitti néni gőzölős vasalója vagy csak egy egyszerű cső...). Az óvodásoknak, akik következőként érkeztek a könyvtárba, szintén meséltünk. Ők is két diafilmet néztek meg. Mindkét mese állatokról szólt, amit ebben a korban szívesen hallgatnak a gyerekek. A mesék után, már nem először próbáltuk, hogy milyen jól lehet velük egy-egy nekik való játékkal megszínesíteni a könyvtári látogatásukat. Nagyon jól működnek együtt, rá is éreznek rögtön a játék lényegére, a legkisebbektől a legnagyobbakig. Köszönet az óvodapedagógusoknak, hogy mindig partnereink, és hogy átkísérték a gyerekeket. Utolsóként a diázást szintén kedvelő 2.b osztály nézhetett meg a könyvtárban két mesét. A gyerekeknek ezután könyvbemutatót tartottunk, majd, hogy meggyőződjünk róla, valóban tudnak-e már szépen olvasni, nyelvtörő feladattal nehezítettük a dolgukat. Természetesen állták a próbát Harkai Noémi tanár nénivel együtt. Ügyesek, mosolygósok voltak.

A novemberi hónap tartogatott még programokat az önök számára. Örömmel fogadtuk Gulyás Attila és Szűcsné Sipos Andrea útiélménybeszámolóját. Attila a Karib-tenger térségében található Kis-Antillák ívének részét, Martinique-et mutatta be az érdeklődő közönségnek. Andrea Izraelről és egy utolsó közös útról hozott beszámolójához tartozó, könyvbe szedett emlékeit is megismerhettük.

Évente egy alkalommal a könyvtár is helyet kap a Mozgáskorlátozottak Csongrád Megyei Egyesületének összejövetelén. Rendhagyó módon mi magunk voltunk a házigazdák is, és a vendégek is… A szép számban megjelent hölgyekkel a Rímhányó Romhányira emlékeztünk. A rímek mestere életútjáról, munkásságáról beszélgettünk, majd verseiből szemezgettünk. A program végére egy nyelvtörő játékkal készültünk. A kevésbé sem könnyű feladatot azonban mindenki örömmel és vagányan bevállalta.

December másodikán este ismét hangos-zajos, fülünknek csengő-bongó lárma csapott föl a könyvtárban. Első alkalommal rendeztünk, szerveztünk Mikulás-bulit. (Ne feledjék, még itt állomásozik a művelődési ház, így kolléganőinkkel – Klári, Mariann – közös volt a szervezés!) A gyerekek, úgy láttuk, nagyon jól érezték magukat. A Halloween-party hasonló sémája alapján, játékos feladatokat tűztünk eléjük, melyek nem is voltak annyira egyszerűek. Négy csapat állt ki egymás ellen, és igazából itt sem az volt a lényeg, hogy ki győzött, vagy ki volt a legügyesebb. Csakis a játék öröme, a csapatok összetartása, a küzdőszellem volt egyértelműen a rendezvény lényege. A játék most is az ügyességről, gyorsaságról, leleményességről szólt. Rátermettségüket igazoljuk. (Képek: Kiszombor Közművelődési Könyvtár FB oldal!) A kanalakban kockacukrot (mint hópihét) egyensúlyozva rohanás, a limbózás, a hósöprés, a pókjárás anélkül, hogy az ajándék elveszne… Ilyen és ehhez hasonló feladatokkal kellett megbirkózni a gyerekeknek. Jutalmuk sok-sok csoki, cukorka volt egy-egy feladat között. (Ugye, este mindenki alaposan fogat mosott!?)

Olvasóinkat továbbra is rengeteg olvasnivalóval várjuk, hiszen, ugye, tudják, hogy nálunk két könyvtárból is olvashatnak, változatlanul működik a Somogyi-könyvtárral

való könyvtárközi kölcsönzés! Szerencsére az önkormányzat előrelátásának, okos gondolkodásának köszönhetően nem kell a könyvtár kapuit bezárni, így teljeskörűen ki tudjuk szolgálni olvasóinkat, a könyvtárhasználókat. Egyelőre a régi áron fénymásolunk, nyomtatunk, szkennelünk önöknek. Segítünk nyomtatványok kitöltésében, önéletrajz írásában, e-mail-,küldésben.

A téli szünet ideje alatt pedig várjuk ifjú olvasóinkat is. De hívjuk a gyerekeket egy társasjátékra párban vagy csapatban is, ha a szünet alatt szeretnének egymással találkozni, hasznos időtöltéssel, játszva eltölteni az időt.

Szeretnénk megragadni az alkalmat és megköszönni a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár munkatársainak, valamin Kiszombor Nagyközség Önkormányzata és a Képviselő-testület egész éves támogatását, ügyes-bajos dolgaink meghallgatását, azok megoldását! Köszönjük!

Adrián Renáta könyvtáros

AZ ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

CSENDES MEGEMLÉKEZÉS ÉS KOSZORÚZÁS

„A magára maradt Európában csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol el nem áruljuk, amiért a magyar harcosok életüket adták, és soha, sehol – még közvetve sem – igazoljuk a gyilkosokat”

Albert Camus (1957)

■ Október 23-án csendes, ám méltó emlékezésre hívtuk a település lakosságát az ’56-os emlékkőhöz. Szirbik Imre polgármester úr beszédében kitért az ’56-os hősök cselekedeteire, áldozatára. Ezt követően a Dózsa György Általános Iskola tanulóinak ünnepi műsorát tekinthettük meg.

Tóth Tibor Bátor előadásában Dutka Ákos: Ember és magyar című verse hangzott el. Majd Rácz Kirill előadásában Szabó Lőrinc: Meglepetések című versének részletét hallgathattuk meg.

Köszönjük a pedagógusoknak és a diákoknak a felkészítés és felkészülés során nyújtott áldozatos munkájukat!

ADVENTI KOPOGTATÓ KÉSZÍTÉS

■ A halloween-i kopogtatókészítés után ismét jó hangulatban telt a kézműves-foglalkozás a Rónay-kúria emeletén. Az ünnepi időszakra hangolódva szépséges adventi kopogtatókat és kisebb díszeket készítettünk az ügyes kezű gyerkőcökkel és felnőttekkel. Volt itt minden, lelkes kreatívkodás, "csillámparty", fogócska, vidámság... Reméljük, a résztvevők is kellemesen érezték magukat! Mi mindenképpen. ☺

HALLOWEEN PARTY

■ Felújítási munkálatok miatt ideiglenesen a könyvtárban állomásozik az Ady Endre Művelődési Ház. A rendkívüli helyzet nem mehet a gyerekek szórakoztatásának rovására, így nem is volt kérdés egy közös program megrendezése. A négynapos szabad hétvége előtt Halloween partyt szerveztünk a gyerekeknek. Igen nagy volt az érdeklődés, sajnos azonban a helyszűke miatt kisebb létszámmal tudtuk megtartani a programot. A gyerekek jelmezben, különböző maszkokban érkeztek, amiért plusz csoki járt. A másfél óra igen tartalmas volt. A 28 fő végül hat csapatot alkotott. A gyerekek nagyon jól vették az akadályokat, ami sorversenyekből, ügyességi játékokból állt. A tök- és rémszem-egyensúlyozás, a lufik célba sepregetése nagyobb koncentrációt igényelt, azonban a seprűnlovaglás, a zsákbanfutás, banyaragya-ragasztás szó szerint gyerekjáték volt számukra. Kisebb fejtörést okozott az egyik feladat, melyben két különböző méretű tök súlyát (4,7 kg és 0,15 kg) kellett megsaccolniuk. Volt egyébként, aki meglepően közeli értéket adott meg. Az est folyamán fogyott némi csoki, cukor, gumicukor, ezekből búcsúzóul jutott a zsebekbe is a hazaútra. A csapatok minden versenyzője igen lelkes volt. Már pontosan nem is emlékszünk, melyik csapat nyert - a Denevér, a Halloween, a Rém, a Sikoly vagy a Pók, netán a Démon, de úgy gondoljuk, ez nem is lényeges, hiszen az együtt töltött idő, a játék, a játékszellem új ismeretségeket, szorosabb barátságot generált a gyerekek között.

■ Mire Önök ezt az újságot kézhez kapják, lassacskán újra eltelik egy esztendő. Ilyenkor a legtöbb ember számot vet az eltelt időszakkal. Nincs ez másképp egy intézmény esetében sem. Ha végig gondoljuk milyen programok, rendezvények vannak a hátunk mögött, nyugodt szívvel mondhatjuk, hogy tartalmas, élménydús és értékes évet tudhatunk magunk mögött.

A teljesség igénye nélkül jöjjön néhány kedvenc név/esemény a 2022-es év kínálatából: Nagy költők múzsái című műsorukkal itt volt nálunk a Madách Színház két művésze Kecskés Tímea és Sándor Dávid, februárban Angyalfüttyel varázsolt el minket az „örökmesemondó" Berecz András, dalolt nekünk New York csalogánya, áprilisban versbe öltöztek a buszmegállók, eljött hozzánk Hűvösvölgyi Ildikó Kaleidoszkóp című műsorával, Bogyó és Babóca kiállítással kedveskedtünk a legkisebbeknek és ez alkalomból vendégül láttuk Bartos Erika írónőt is, útjára indítottuk egynapos kirándulásainkat, szabadtéri filmvetítéseket tartottunk a csillagok alatt, a Zeneteraszon felléptek a 100 tagú cigányzenekar virtuóz szólistái, óriási hangulatot csinált a The Blackbirds együttes, de itt volt velünk a Takáts Tamás Blues Band is, Miénk volt a tér szeptemberben, amikor megünnepeltük Kiszombor 775 évét az LGT Emlékzenekarral, 500 szeletes tortával, a rotunda átölelésével, október elején az időseket köszöntöttük Benkő Péter színművésszel…

Az adventi időszakban is készültünk Önöknek programokkal. December 2-án a könyvtár Mikulás buliján segédkeztünk, kézműves-foglalkozásokat tartottunk több ízben, adventi hangolódóra hívtuk a település apraja-nagyját, hogy közösen díszítsük fel a falu karácsonyfáját.

Ezúton köszönjük Kohajda Rezsőnek és családjának a felajánlott csodálatos ezüstfenyőt, mely vízkeresztig biztosan a főtér egyik éke lesz.

Örömünkre szolgál, hogy többen érdeklődtek nálunk, „Ugye lesz karácsonyi koncert idén is?"

December 17-én, ugyan most nem a megszokott helyen, de talán még meghittebb környezetben valósulhat meg a zenés előadás, hiszen Varga Attila atya jóvoltából a Nagyboldogasszony-templom ad otthont a karácsonyi ajándékkoncertnek.

ADVENTI KALENDÁRIUMOK EGY KICSIT MÁSKÉNT

■ A művelődési házban a személyes találkozások erejében hiszünk, de így év végén szerettünk volna egy kis szeretetet csempészni az online térbe is.

Online adventi kalendáriumunk célja, hogy egy kis melegséget vigyünk az otthonokba s egy kicsit talán a szívekbe. Az Ady Endre Művelődési Ház facebook oldalán december 1-24-ig minden nap megosztottunk/megosztunk Önökkel az adventi időszakhoz kapcsolódó néhány érdekességet, jól bevált receptet, verset, meghitt anekdotát. A naptár természetesen visszanézhető facebook oldalunkon, ha esetleg valaki később kapcsolódna be a virtuális ablakok nyitogatásába.

Sok településen évek óta visszatérő program decemberben az élő adventi kalendárium. Ennek lényege, hogy december 1-24-ig egy-egy családi ház vagy intézmény ablakában szép sorban megjelenik az adott nap száma, hogy a várakozás időszakában csillogó tekintetű gyerkőcök, felnőttek egyaránt megtekinthessék a kidíszített, kivilágított, ünnepi díszben pompázó ablakokat. Bennünk is felmerült az ötlet a múlt évben, hogy élő kalendáriumot szervezzünk, de végül sajnos nem valósult meg az elképzelés. Idén viszont felkeresett minket Szentandrászki Judit lelkes karácsonyimádó - talán nem haragszik meg ezért a megfogalmazásért - és közös erővel útjára indítottuk az Adventi Ablaknyitogatót Kiszomboron. Judit a Kiszombori Adventi Ablakok facebook oldalra rengeteg kedves csináld magad ötletet gyűjtött össze, ezzel is segítve a vállalkozó kedvű dekorálókat. A kezdeti apróbb nehézségeket leszámítva a lakosság részéről pozitív visszacsatolásokkal gyarapodtunk. 2023-ban már tapasztalatokkal felvértezve, gyakorlottan

indulhat útnak ez a remek kezdeményezés.

Külön köszönjük a bölcsinek, ovinak, könyvtárnak, hogy részt vettek a közös hangolódásban!

Szintén hálás szívvel köszönjük Matosné Bokor Anikó lelkésznőnek és Varga Attila plébános úrnak, hogy december 24-én az utolsó ablakok a Református Imaházban és a Nagyboldogasszony Plébánián szimbolikusan együtt „nyílnak meg" a nézelődők előtt, ezzel is jelezve a közösség erejébe vetett rendíthetetlen hitet. S mind tudjuk, hol hit, ott szeretet…

Reméljük, jövőre is gazdag programkínálattal tudunk készülni Önöknek és hamarosan találkozunk, immár a megújult művelődési ház falai között!

JUHÁSZ GYULA GYÖNYÖRŰ VERSÉVEL KÍVÁNUNK ÖNÖKNEK
ÁLDOTT, BÉKÉS, SZERETETTELJES ÜNNEPEKET
AZ ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI HÁZ DOLGOZÓI NEVÉBEN!

JUHÁSZ GYULA: KARÁCSONY FELÉ

Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű igézet,
Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot
S amit az élet vágott,
Beheggesztem a sebet a szívemben
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorúan nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak s higgyünk rendületlen
S ne csak így decemberben.

Zomboriné Szabó Klára és Bódi Marianna művelődésszervezők

HONISMERETI HÍREK

■ Elkészült KISZOMBOR ADVENTI KOSZORÚJA a templomtéren, valamint az ünnepi, ka-rácsonyi képünk a HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYNÉL.
Tagságunk szeretettel nyújtja KISZOMBOR LAKOSSÁGÁNAK.

KÖSZÖNJÜK MINDENKINEK,
aki a november 27-ei aranykapu jótékonysági vásárt, az adventnyitást támogatta: Kiszombor Nagyközség Önkormányzata fizikai dolgozói, Varga Attila esperes-plébános, Matosné Bokor Anikó lelkészasszony, Szirbik Imre polgármester és a Harangvirág népdalkör, Gera Pál, Csurgó Hagyományőrző Néptánccsoport.

Barátainknak, kik csodás termékeiket megmutatták és kínálták Kiszombor lakosságának:
Bölcsőde, Óvoda, Sóki Ágnes, Rigó Angéla, Nagy Simonné, Kovácsné Falusi Erzsébet, Belényi-Rutai Katalin, Bertáné Kasza Àgi, Krizsán Zsolt, Tenczerné Kasza Mária, Farkas Lászlóné, Tóth-Rozsán Tünde, Káity Mónika, Rozsánné Éva, Baranyiné Bíró Noémi, Ignnyáné Gera Magdolna, Kürti Zsuzsanna, László Edit, Zámbó Krisztina, Kesjárné Mészáros Gabriella, Lőrincz Mária Magdolna, Csanádi Ferenc.

Valamint a Kiss Mária Hortensia Honismereti Kör dolgozó tagsága.

KISZOMBOR 2022 c. film
Filmünk célja, Kiszombor község életében az alapvető változások bemutatása, és mindezt hasonló módon megtéve, mint a „Kiszombor anno 1989. március 26. húsvét" címet viselő kisfilm. E film készítője Csiszer Imre volt. (A filmet a fia adta közre.) Egyszerűen csak autóval és egy kamerával elindult Kiszombor utcáin, s megörökítette, amit látott.
Mi is ennyit tettünk.
Amit ígértünk:
„Kiszombor, ahogyan változott, fejlődött 1989 óta. A kisfilmmel ezt igyekszünk érzékeltetni."

Szeretettel nyújtjuk Kiszombor közösségének, az utókornak. A film megtekinthető: a Kiss Mária Hortensia Hon. Kör oldalán, illetve youtube-on. (https://www.youtube.com/watch?v=iSoa0Hfl_eY&t=1890s)

Öröm
Hosszas utánajárás végén sikerült nyomára jutni a Rónay-sírkert Jenő-kripta eredeti darabjának, ami a kiszombori értéktár részeként kerül megőrzésre mindannyiunk örömére.

A HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY PINCÉJÉBE kerül majd felújítás után a többi, sírkertből bekerülő eredeti tárgyak mellé.

A 2023-as kártyanaptárak képeit Hegedűsné Bellik Klára ötlete nyomán nyomdára előkészítette Köles László pártoló tagunk, aki plakátjaink, kiadványaink fáradhatatlan szerkesztője. Munkáját hálásan köszönjük. A naptárak Kiszombor Nagyközség Önkormányzatának támogatásával készülnek.

• A honismereti kör a Fogadj örökbe egy sírt! mozgalom jegyében a Bene-sír környezetét füvesítette az elmúlt időszakban sikerrel.

Fantasztikus koncertet tartott gyermekeknek a HABAKUK ZENEKAR a templomtéren december 4-én. És igen, megérkezett a „nagyszakállú" is a gyermekek örömére.

A Kiss Mária Hortensia Honismereti Kör „Mikulása" Hegedűs Lajos és a körtagok felajánlásából kiszombori gyermekek számára juttat kis kedvességet.

Részt vettünk a Hagyj el egy Mikulás-csomagot! országos felhívásban is. Anonim körtagok és a kör adományaiból 20 csomagot sikerült elhagyni ☺.

PROGRAMOK DECEMBERBEN MÉG:
• LUCA-NAPI JÓSLÁS ÉS TÁRSAI (pogácsa és szerencsét hozó Luca-pénzeső) A HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYNÉL, PINCÉJÉBEN – 2022. december 13. 16.00 órakor!!!
• Dömösi Emese 16.00–17.30 óráig megmondja jövendőnket szerelmi életünkre, anyagiakra, minden èlethelyzetre vonatkozólag fiatalok és „még fiatalabbak" ☺ számára is.

KÉRJÜK A BEJELENTKEZÉST A kzhonismeretikor@gmail.com levélcímen december 12-éig.

• ADVENTI VASÁRNAPOK MŰSORAI:
11-én Szűcs Márta operaénekes koncertje ELMARAD
18-án Vízi Gábor ünnepi színbe „öltözteti" rotundánkat.
• 31-én, SZILVESZTERKOR, pezsgős koccintásra várunk MINDENKIT A HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYHEZ.

ÁLDOTT ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁN MINDENKINEK A KISS MÁRIA HORTENSIA HONISMERETI KÖR TAGSÁGA.

Kérjük, részletes programjainkért kövessék a https://www.facebook.com/kzhonismeretikor, illetve a https://www.facebook.com/utveszto, https://utveszto.com/ és a https://www.facebook.com/szabaduloszobakiszombor oldalainkat.

Endrész Erzsébet

A KISZOMBORÉRT ALAPÍTVÁNY TÁJÉKOZTATÓ

■ A Kiszomborért Alapítvány Kuratóriuma 2022. november 28-án egyhangú döntés eredményeként a következő határozatokat hozta:

• A Felügyelő Bizottság tagjaként megválasztotta Kesjárné Mészáros Gabriellát.
• Két kiszombori gyermekes családot támogat 15-15.000 Ft-tal a jótékony adományozók által biztosított adományokból.
• Hozzájárul a KSZGYI ADNI ÖRÖM felhívásához.

Alapítványunk folytatja az **adománygyűjtést**, illetve **kérelem** alapján lehet támogatásért is fordulni a Kuratóriumhoz a nehéz helyzetben lévő gyermekes családoknak.

A **fémhulladékokat** megfelelő mennyiségű felajánlás esetén 2022. decemberben elszállítjuk. Kérjük a 30 4998686-os számon vagy messengeren jelezze ajánlását.

SEGÍTSÉG KÉRÉSE

• Alapítványunk az ORVOSI RENDELŐ ELÉ kihelyezett kupakgyűjtőjébe a kiszomboriak rengeteg kupakot helyeztek el.HÁLÁS KÖSZÖNET ÉRTE.

Ezt is kiszombori gyermekes családok támogatására fordítjuk. Az összegyűjtött kupakok, 20-22 zsáknyi, Mórahalomra szállításában keresünk támogatót. Aki segíteni tud, kérjük, jelezze messengeren vagy a 30/499-8686-os számon. Köszönjük.

• Fogadj örökbe egy sírt! kezdeményezés jegyében a Kiszomborért Alapítvány a MINDENKI KERESZTJÉT vállalta. A munka befejezése, korrigálás a fagyok beállta miatt halasztódik. Tóth Árpád makói mester végzi a munkálatokat.
• A haleszi buszmegállók árnyékolása érdekében telepítettük a növényeket mindkét megálló épületénél.
• És a díszpolgári fák cseréje is megtörtént.
• A KARÁCSONY ANGYALAI eljuttatják a gyerekeknek még 24-e előtt a kéréseiket.
• A KARÁCSONYI ANGYAL felhívásunkra sok szép rajzot, kérést kaptunk. Az angyalok a kérések teljesítését megkezdték.

Endrész Erzsébet, elnök

...FIAT VOLUNTAS TUA... ...Legyen meg a Te akaratod... **KÉT CSALÁDI CÍMERES SÍRKŐ A TEMETŐBEN**

■ Előző számunkban Bene Ferentz és fia, Bene János 1829-ben, vagy azt követően emelt, a temető egyik legrégebbi, a nyár folyamán felújított sírkövéről írtam.

Hadd folytatódjék ez a sorozat két hasonló korú sírkő megemlítésével: Oexel Mátyáséval és testvéréével, Oexel Jánoséval.

• János volt a fiatalabb – 1774-ben született -, de ő halt meg korábban, 1811-ben. Sírkövén ma már egyetlen betű sem olvasható, de id. Rónay Elemér feljegyzése szerint ez állt rajta:

ITT NYUGVÓ FÉRJÉNEK
OEXEL JÁNOSNAK
ÉS SZERETETT KÉT
GYERMEKÉNEK
TERÉZIÁNAK ÉS KÁROLYNAK
HÍV EMLÉKEZETÉRE
ÁLLÍTOTTA
ANDRÉNYI JOHANNA
1825-BEN.

Tehát a sírkő János halála után úgy 14 évvel később készült.

- Az idősebb testvér, Mátyás – 1759-ben született -, de Jánosnál később, 1828-ban halt meg. Sírkövén minden betű tökéletesen olvasható.

HARMINTZ HAT ESZTENDŐKET
EGYÜTT ÉLTT FELEJTHETETLEN
FÉRJE ÉS
SZERETETT ATYOK
OEXEL MÁTYÁS
ZOMBOR HELYSÉGE KÖZ
BIRTOKOSSA
NS. TORONTÁL VÁRMEGYE TÁBLA-
BÍRÁJA
ÉLETÉNEK HATVANKILENTZEDIK
ÉVÉBE
E' SETÉT SÍRBOLTOZAT FEDTE HIDEG
TETEMÉNEK
ÖRÖK EMLÉKEZTÉRE GYÁSZOS
HITVESSE
SZILBER MAGDOLNA
KESERGŐ GYERMEKEIVEL
1828 ik ESZT. SZ. IVÁN HAVA 21 kén

A felirat végére Mátyás halála napját vésték, nem a sírkő állításának idejét, természetesen az csak valamikor később történhetett. (?)

Tehát biztosan tudjuk, hogy János sírkövét 1825-ben, míg testvéréét, Mátyásét 1828 után emelték. Az előző cikkben említett Bene-sírkövet bizonyára valamikor 1829 után állították.)

Pillanatnyi ismereteink szerint ezek a temető ma is meglévő, legrégebbi sírkövei.

Érdemes összevetni a két testvér sírkövét! Az idézett feliratokon túl mindkettőn a családi címerüket látjuk. (Kétfarkú oroszlán karddal, galamb, csőrében búzakalászokkal.) Jánosén klasszikus domborműként, az alapsíkból kidomborodó formákkal faragták meg, a Mátyáséra – mint ezt korábban a Bene-sírnál is láttuk – a címernek csupán a vonalait vésték be, de az oroszlán mögötti hátteret (a pajzsot) szemcsésre durvították, így adva hangsúlyt a harcias kétfarkúnak. Ez utóbbi kemény vörösmárvány sírkő sértetlenül áll ma is eredeti helyén, mellette az 1846-ban elhunyt feleségéé, Szilber Magdolnáé. (A kettő közé gyermekeik állítottak egy német nyelvű, a szülőknek hálás köszönetet mondó emlékkövet.)

A Jánosé nem volt ilyen szerencsés – az övé ugyanis puha, mállékony homokkőből készült. Mint említettem ma már egyetlen betű sem olvasható rajta, a címerből is csupán a galamb egy kis darabja látszik. Ráadásul nem is az eredeti helyén áll! A két tervér sírja (sírboltja?) ugyanis hajdan egymás mellett volt, de – id. Rónay Elemér írása szerint – az 1930-as években János, a felesége és két gyermekük földi maradványait Rónay Imre kiásatta, és a Rónay-sírkertben a Kálvária kripta előtt a földbe újból elhantoltatta, lévén, hogy a sírkertben az ő leszármazottaik nyugszanak. (Eredeti sírhelyüket az Imri családnak adták.)

János sírköve lassan majdnem az enyészeté lett. Darabok mállottak le róla, fölső kétharmadánál kettétört.

A lemállott-lerepedt darabok egy részét sikerült megmenteni, ezeket egy vasvázra illesztve – a temető több, hasonló sorsra jutott töredékével együtt – a Helytörténeti Gyűjtemény pincéjében – mint afféle kőtárban – helyeztük el.

A Rónay-sírkert pár évvel ezelőtt megkezdett felújításakor a sírkő letört, fölső része ugyan visszakerült eredeti helyére, de sem a feliratot, sem a címert nem lehetett már visszaállítani.

Így semmisülnek meg – visszavonhatatlanul! – a múltunk darabjai! A szemünk láttára!

Itt szeretnék kérni mindenkit – választópolgárt és döntéshozót egyaránt! - fordítsunk még nagyobb figyelmet a múlt megmentésére: ne tekinthessen a jövő minket (is) egy múltját eltékozló nemzedéknek!

Nagy szerencse – mint már láttuk –, hogy a János-sírkő feliratát egykor lejegyezte id. Rónay Elemér, mint ahogy az is nagy szerencse, hogy – nem tudni mikor – Gilicze János készített egy fotót a sírkőről, s ezen még elég jól kivehetőek a címer részletei.
A szövegmező több része ekkor már lemállott a kőről.

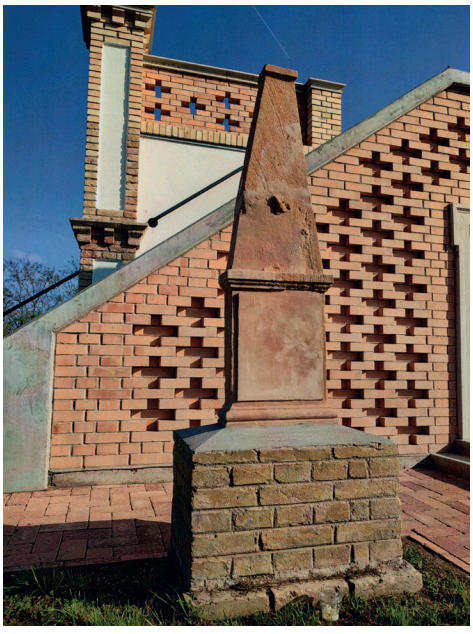

Folytatás a 14. oldalon!

Milyen szép lehetett valamikor a két testvérbüszke családi címeres sírköve egymás mellett! A címereken ott a kardos, harcra kész oroszlán, de fölötte ott lebeg a békés, szelíd galamb is, csőrében a kenyér ígéretével, a búzakalászokkal. Mintha valamennyiünk élete folyását tükröznék: harc a céjainkért – ha kell! –, s békés, dolgos nyugalom – ha megtehetjük.

Meg kell jegyeznem, hogy a most említetteken kívül láthatunk még címert a köztemető Hadfy-sírboltján, valamint a Rónay-sírkertben a Jenő-féle és a Borzeczky-sírboltban is. Ezek azonban nagyjából egy évszázaddal fiatalabbak az Oexel testvéreké-nél.

Szomorú zárszó:

Oexel János és Mátyás testvére, Jakab bizonyára a templomban volt eltemetve.

Mindhármuk szülei, a falut 1781-ben megvásárló, birtokszerző Oexel Mátyás és Walbrunn Margit a rotunda-szentély nagyoltára előtti kriptába temetkezett. A legutóbbi (1975-83 közötti) átépítés során a Rónay család ősei – a névváltoztatás előtt Oexel – földi maradványainak nyoma veszett!... Hiába nyomoztam, hogy a kripta szétbontása után hová lettek az ősök csontjai.

Még nem adtam fel a keresést, de úgy érzem, nincs sok remény.

Az Oexel – Rónay család úgy másfél évszázados ittléte alatt született meg Zombor mai képét meghatározó építészeti arculata. Annyival biztosan tartozunk a családnak, hogy nem csak emléküket, de földi maradványaikat is kegyelettel megőrizzük.

Borsi Sándor
Kiszombor, 2022. november 28.

Az Oexel-Rónay család történetével kapcsolatos információk forrása:
Rónay Elemér:
A zombori Rónay család története
Sajtó alá rendezte, szerkesztette és kiegészítésekkel ellátta
Gilicze János és Marosvári Attila

OLÁH VERONIKA ALAPÍTVÁNY HÍREI

ADVENTRA, "MINDIGRE"

■ Igen, megbeszéltük, találkoztunk, nekiálltunk és készen lett. A Móricz utcai iskola udvarán "TETŐ ALÁ HOZTUK" a nagy pavilont! Az történt ugyanis: az idő vasfoga megrágta a nádtetőt, és így a fóliapaplan is szétszakadt. De új lécekre is szükség volt /30 000Ft/. Csavarokat felajánlásból kaptunk. Az Oláh Veronika Alapítvány pályázati pénzből megvásárolta a szükséges anyagokat. Csakhogy mestert nem találtunk. A munkát NAGYSZERŰ SEGÍTŐKKEL készítettük el. Tóth Gábor szülő precíz szakértelemmel irányította az önkormányzat két dolgozóját, Fancsali Zoltánt és Kerekes Lászlót. Ők még az épület melletti fákat is megmetszették, hogy a jövőben ne rongálják a nádtetőt. Összesöpörtük a lehullott falevelet, és ezáltal még jobban kivillantak a kis ládákba ültetett virágok, amelyeket Berényiné Ildikó ajándékozott nekünk. A nagyon lelkes és a hívó szóra mindig kész szülő mellett nem hallgathatjuk el a polgármester és a jegyző segítségét sem, hiszen az ott tanuló gyerekek körülményének az otthonosabbá tételét ők is a szívügyüknek tekintik. Mindig tanulunk egymástól együttműködést és felelősséget. Ezért valamennyi segítőnek nagy-nagy köszönet jár!

Miközben ezt a munkát végeztük a férjemmel, azt éreztem, hogy nem ördögtől való lenne, ha egy-egy osztály szülői munkaközössége havonta vállalná, hogy otthonosabbá tenné az udvart, hogy a gyerekek rendezett körülmények között töltenék el a szüneteket...

Az alapítvány igazán figyel - és a jövőben is ezt teszi - a nebulókra és az őket tanítókra, hiszen a kifogyott tintapatront is pótolta a nyomtatóba.

A mikulásünnepséget pedig a Haramia együttes színházi előadás költségének átvállalásával (50.000 Ft) tettük emlékezetessé és meghitté a kisiskolás gyerekeknek.

Süliné Rácz Emőke
kuratóriumi elnök

VÁLYOGOSI HÍREK

■ December - január hónapokban napijegyes horgásztársaink 06 – 18 óra között, II. féléves vagy éves területi jeggyel rendelkező horgásztársaink 00 – 24 óra között horgászhatnak tavunkon. (Az esetlegesen elrendelt korlátozásokról, kérjük, tájékozódjon honlapunkon, facebook profilunkon és a vízparton!) Tavunkra érvényes II. féléves vagy éves területi jeggyel 2023. január 31-ig lehet jogszerűen horgászni, és 2023. évre érvényes állami jeggyel napijegyet váltani.

- Tavunk vízpótlása sikeresnek mondható, a megemelkedett energiaárak miatt költségeink jelentősen növekedtek, ezért az idén haltelepítésre jóval kevesebb forrás jutott. A jövőben, ha biztosítani akarjuk tavunk életképességét, és megőrizni színvonalát, akkor sajnos valószínűleg áremelésre fogunk kény-

szerülni, mint a többi egyesületi vízkezelő. Egyesületünk pénzügyi helyzete rentábilis. A pontos mérleget a gazdálkodási év zárását követően tudjuk ismertetni a következő közgyűlésen.

- Horgászrendünk értelmében; „- *Kutyát a vízparton csak pórázon, szájkosár használatával lehet tartani, kutyát vagy bármilyen állatot a vízben fürdetni tilos! Ittas állapotban a vízparton horgászni, tartózkodni tilos! Gépkocsival csak száraz időben lehet a horgászhely közelébe állni, a partvonaltól legalább 6 méterre, ahol lehet, az úthoz közel, azonban a közlekedési utakat szabadon kell hagyni, a közlekedőket és a horgászokat nem zavarhatják. A gátakra még száraz időben sem szabad autóval behajtani! A keskeny gátakra motort betolni nem szabad. Kétkerekű járművet a tó partvonalán csak tolni lehet. A vízparton szemetelni nem szabad, szemetes helyen a horgászatot megkezdeni tilos, előtte össze kell azt gyűjteni. A kifogott halakat a parton eldobni tilos, azt el kell vinni a horgászat végén.*"

Kérünk minden horgásztársunkat, hogy szemetes helyen NE horgásszon, vagy takarítsa ki a horgászat megkezdése előtt. A horgászat során keletkezett hulladékot, etetőzacskók, PET-palackot, fémhulladékot stb., vigye el a a horgászat végeztével. Kérjük, hogy a partvonalon kihelyezett szeméttároló edények használatakor tartsák szem előtt, hogy azok ürítései között sok idő eltelhet, és a benne elhelyezett hulladék rágcsálók, kártevők elszaporodását okozhatja tavunk körül.

Mert az adott *nyilvántartott halgazdálkodási vízterület*-re területi-jegy váltó jegyváltásával tudomásul veszi 'jelen esetben; - a Vályogos-tó Horgászrendjét, annak ismerete alól egy esetleges ellenőrzés során nem mentesülhet. Ezért fegyelmi eljárás indulhat ellene.

Ezért is kérjük vendéghorgászainkat, hogy a horgászat megkezdése előtt tájékozódjanak tavunk horgászrendjéről, mert az több helyen is eltér az Országos Horgászrendtől, valamint, hogy a napijegy saját példányát NE a "Beírófüzet" postaládájába, hanem a halőrház ajtaján található zárt postaládába dobják be a horgászat végeztével.

- Fogási napló leadási határideje: 2023. február 28. Annál az egyesületnél kell leadni, amely kiállította. Azon tagjaink, akik jövőre is egyesületünknél kívánnak állami jegyet váltani, az alábbi helyeken adhatják le Kiszomboron: Tóth János, Móricz Zsigmond utca 14. Makón: Oláh Sándor, Kisfaludy utca 16. Azon tagjaink, akik más egyesületnél tervezik a 2023. évi állami jegy váltását, azoknak Oláh Sándornál kell leadni fogási naplójukat. Kérünk benneteket, hogy a halőrháznál lévő postaládába és a művelődési háznál ne helyezzétek el, mert a továbbítás nem biztosított.
- Brutálisan emelkedhetnek jövőre a horgászengedélyek árai: „ Egy horgászra vetítve akár tízezer forintos nagyságrendben is emelkedhetnek a horgászat fix éves költségei 2023-ben, miután a Magyar Országos Horgász Szövetség választmánya radikális áremelésekről határozott. Nem minden magyar pecás ennyire elégedett. Az emelés mértéke még az infláció ismeretében is meghökkentő. A mindenki által kötelezően befizetendő, egyesületi tagságtól független díjak, vagyis az állami horgászjegy, a fogási napló és az úgynevezett Egységes Szövetségi Hozzájárulás együttes ára ugyanis 74,60 százalékkal emelkedik. Ez az alapcsomag idén 6300 forintba került (horgászjegy és ESZH 3-3000 forint, fogási napló 300). Jövőre viszont 11.000 forint lesz az ára.
- A MOHOSZ által meghatározott összevont területi jegyárak ennél kisebb mértékben, de szintén jelentősen drágulnak. A felnőtt éves általános országos területi jegy 79 ezerről 98-ra drágul, ami 24 százalékos emelkedést jelent, a versenyzői országos jegy 31-ről 38-ra (22,6 százalékos drágulás).

Az éves dunai jegy 23 százalékkal lesz drágább - 52 helyett 64 ezer forint -, a tiszai pedig 21 százalékkal, 57-ről 69 ezerre drágul.

Az egyesületi tagdíjak és területi engedélyek ára a MOHOSZ által alhaszonbérletbe adott vizeken felnőtteknél maximum 30, gyerekeknél 20 százalékkal drágulhat a szövetség friss döntése értelmében. Az egyéb horgászkezelésű vizek esetében ez a 30 százalékos emelési maximum nem kötelező, csak ajánlás. (Figyelemreméltó, hogy a MOHOSZ a hozzá befolyó fix díjakat mindeközben majdnem 75 százalékkal emelte meg.)

- A MOHOSZ modellszámításai szerint egy teljes árat fizető felnőtt horgász évi adminisztrációs és engedélyköltségei mindent összevéve durván 30 százalékkal emelkedhetnek. A nyugdíjasoké és a gyerekeké pár százalékkal kevésbé, mert az ő államijegy- és ESZH-kedvezményük megmarad.
- Itt szeretnénk nyomatékosan felhívni a figyelmet arra a tényre, hogy Egyesületünk jegyárait a Közgyűlésen résztvevő tagság fogadja el. Egyesületünk Vezetősége ezért itt is kéri a tagokat, hogy minél többen vegyenek részt a közgyűlésen, így ismerjék meg a helyzetünket, és járuljanak hozzá a sikeres döntésekhez.
- A vezetőség döntése értelmében, aki 22-06 óra közötti időben horgászik, köteles a kihelyezett beíró füzetben vezetni horgászatuk idejét és a zsákmányolt hal mennyiségét. Az intézkedés lényege, hogy az ebben az időszakban horgászókról az ellenőrzést végzőknek több információja legyen, illetve tájékoztatást kapjunk arról, hogy ebben az időszakban hogyan alakul a halfogás. Kérünk mindenkit, hogy a halőrháznál elhelyezett füzetet vezesse, ha kérdése merülne fel, azt ellenőrnek vagy a fegyelmi bizottság vezetőjének, illetve a kiszombori.she@gmail.com címen jelezze.
- A Vályogos-tavon a mágneshorgászat tilos, mivel zavarja a horgászatot, illetve zavarólag hat a halakra. Ezen túl amennyiben ezt horgászbottal végzik ez megtévesztő, hiszen jogosulatlan vagy meg nem engedett horgászmódszerre utalhat!

Minden Kedves olvasónknak, horgásztársunknak; - BOLDOG KARÁCSONYT ÉS EREDMÉNYEKBEN GAZDAG ÚJÉVET KÍVÁNUNK!

Vezetőség

„ADNI ÖRÖM”

KISZOMBORI SZERETETCSOMAG
Kiszombor Nagyközség Önkormányzata,
a Kiszombori Szociális és Gyermekjóléti Intézmény
2022. november 28-tól 2022. december 16-ig
jótékonysági gyűjtést szervez.
Szerezzünk örömet a nehéz helyzetben lévőknek
tartós élelmiszerrel, tisztálkodó és tisztító szerekkel.
A gyűjtés helye:
A Kiszombori Szociális és Gyermekjóléti Intézmény
Kiszombor, Óbébai u. 11.
Tel.: 62/297-074
Hétfő – csütörtök: 8:00-16:00-ig
Péntek: 8:00-12:00-ig

VÉRADÁS

Mert adui jó!

December 20-án (kedd) 8:00-11:00-ig véradásra lesz lehetősége a kiszombori könyvtárban. (Kiszombor, Szegedi u. 2/b.)

Segítsen Ön is embertársain!

MINDENKINEK BOLDOG, BÉKÉS KARÁCSONYT KÍVÁN A KISZOMBORI MOZGÁSKORLÁTOZOTTAK KLUBJA!

Szeretettel várjuk közénk az új tagokat! Bátran lehet jelentkezni.

Békés, boldog karácsonyi ünnepeket és nagyon boldog új évet, erőt, egészséget, szeretetet, megértést és összetartást kíván a Kiszombori Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és képviselőtársai.

ADVENTI VASÁRNAPOK KISZOMBORON

MINDHÁROM NAPON

- a 9 órás ünnepi mise után gyertyagyújtás, melyben közreműködik Varga Attila lelkész-plébános, Szirbik Imre polgármester és a Harangvirág népdalkör.
- délután 16 órakor Matosné Bokor Anikó lelkészasszony mondja el ünnepi gondolatait.

EZT KÖVETŐ MŰSOROK:

DECEMBER 4-ÉN a Habakuk zenekar várja 16.30-kor a templomtérre a gyermekeket.

DECEMBER 11-ÉN 17 órakor a Nagyboldogasszony-templomban Szűcs Márta operaénekes koncert.

DECEMBER 18-ÁN Vizi Gábor ünnepi díszbe öltözteti rotundánkat, mely látogatható lesz.

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK!

Kiss Mária Hortensia
Honismereti Kör
tagsága.

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: Kiszombor Nagyközség Önkormányzata
Levelezési cím: 6775 Kiszombor, Szegedi u. 13.
Lapzárta: 2022. december 8.
ISSN szám: ISSN 2416-061X
Megjelenik: 1500 példányszámban

Szerkesztőség:
Adrián Renáta, Börcsökné Balázs Márta, dr. Gácsi Zoltán jegyző, Endrész Erzsébet (korrektúra), Leléné Szalay Bernadett, Matosné Bokor Anikó, Nógrádiné Vígh Krisztina, Pópityné Hegyes Szilvia, Bódi Marianna (főszerkesztő), Zomboriné Szabó Klára, Vajda Ágnes, Varga Attila.
Nyomda: Makói Mozaik Kft. (6900 Makó, József A. u. 4.) **Felelős vezető:** Vernyik Tibor